NN 119/2020 (30.10.2020.), Odluka o donošenju Prvog programa mjera obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

2309

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije (»Narodne novine«, broj 102/20), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 29. listopada 2020. donijela

ODLUKU

O DONOŠENJU PRVOG PROGRAMA MJERA OBNOVE ZGRADA OŠTEĆENIH POTRESOM NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA, KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

I.

Donosi se Prvi program mjera obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije.

Prvi program iz stavka 1. ove točke sastavni je dio ove Odluke.

II.

Zadužuje se Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine da o donošenju ove Odluke izvijesti nositelje provedbe Prvog programa mjera iz točke I. stavka 1. ove Odluke.

III.

Ova Odluka stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/20-04/294
Urbroj: 50301-05/20-20-2
Zagreb, 29. listopada 2020.

Predsjednik
mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

PRVI PROGRAM MJERA OBNOVE ZGRADA OŠTEĆENIH POTRESOM NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA, KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

1. PREDMET PROGRAMA MJERA

Ovim Programom mjera (u daljnjem tekstu: Program) se, u skladu s odredbama članaka 11. i 12. Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije (»Narodne novine«, broj 102/2020, u daljnjem tekstu: Zakon), utvrđuju mjere obnove zgrada koje se odnose na obnovu zgrada javne namjene, višestambenih zgrada, poslovnih zgrada, stambeno-poslovnih zgrada i obiteljskih kuća, na području Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije.

1.1. UVODNI DIO

Potres u Zagrebu i okolici dogodio se 22. ožujka 2020. i to u 6 sati i 24 minute magnitude M=,5 po Richteru, te idući u 7 sati i 1 minutu magnitude M=0 po Richteru, a seizmička aktivnost u široj okolici grada nastavlja se tako da je do 12. kolovoza Seizmološka služba, pri Geofizičkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu zabilježila na području Grada Zagreba 2047 potresa. Potres je bio jačine 5,5 stupnjeva po Richteru – znatno manje od potresa iz 1880. godine, ali i manje od potresa magnitude 6,5 po Richteru koji se prema seizmološkoj karti Republike Hrvatske i grada Zagreba mogao dogoditi.

Većina zgrada starijih od 100 godina u centru grada Zagreba su znatno oštećene, a neke zgrade koje nemaju značaj graditeljske baštine morat će se srušiti jer obnova tako slabe konstrukcije nije isplativa. Olakotna okolnost je da se potres dogodio u nedjelju, u ranim jutarnjim satima kada su bile prazne ulice, škole, vrtići, javne ustanove, pa je ovaj puta potres prošao uz minimalne ljudske žrtve. Materijalna šteta je značajna, ali na sreću većina oštećenih građevina može se obnoviti i rekonstruirati kako bi zadovoljile protupotresne propise i izdržale i jače potrese od prethodnog.

U dijelu potresom zahvaćenih obiteljskih kuća također su nastala znatna oštećenja zbog kojih je jedan dio obiteljskih kuća trenutno neupotrebljiv pa je dio stanovništva smješten u privremeni smještaj.

Ovaj potres je potvrdio da bi u slučaju da Zagreb pogodi potres magnitude preko 6.0 po Richteru, koji je nažalost moguć za područje grada Zagreba i okolice, posljedice bile katastrofalne. S obzirom na trenutno stanje, značajan dio bolnica, škola, vrtića, kazališta, crkava, muzeja, višestambenih zgrada i obiteljskih kuća bili bi urušeni do temelja. Preveliki vremenski razmaci između katastrofalnih potresa (cca 1,5 stoljeće) omogućili su da je olako zaboravljena potreba prikladne rekonstrukcije starih zgrada za njihov učinkoviti odgovor djelovanju potresa tako da je aseizmička gradnja novih i obnova starih građevina svakako jedan od važnih prioriteta budućeg razdoblja.

Ovim Programom razrađuje se Zakonom propisan postupak obnove odnosno uklanjanja zgrada oštećenih u potresu, gradnja zamjenskih obiteljskih kuća i zbrinjavanje osoba pogođenih nepogodom.

Prema Zakonom propisanom postupku postavljen je uvjet da konstrukcije javnih zgrada budu pouzdane i kod potresa većih i razornijih magnituda čija je vjerojatnost događanja vrlo izvjesna jer se želi u budućnosti smanjiti moguća stradavanja, materijalnu štetu i gubitke ljudskih života.

Minimalno potrebna razina tehničke dokumentacije definira se uvažavajući propise kojima se uređuje prostorno uređenje, gradnja i inspekcijski nadzor građenja te posebne propise koji utječu na propisivanje ili određivanje uvjeta za gradnju građevina. Ishođenje građevinske dozvole za izvođenje radova obnove zgrada nakon potresa nije predviđeno s obzirom da se radi o organiziranoj obnovi u kontroliranim uvjetima, ali se određuje potreba provođenja stručnog nadzora od strane inženjera građevinske struke i po potrebi drugih tehničkih struka, te koordinatora za provedbu obnove po određenim tipovima zgrada (koordinator za javne zgrade, za višestambene, poslovne i stambeno-poslovne zgrade te koordinator za obiteljske kuće) i područjima obnove. Kako bi se proces obnove što brže realizirao, potrebna je tijesna suradnja s konzervatorskom strukom tijekom projektiranja ukoliko se radi o zgradama koje su pojedinačno zaštićena kulturna dobra, kao i u slučaju bilo kakve nejasnoće vezano za povijesne građevine i njihova obilježja unutar kulturno-povijesne cjeline. U procesu cjelovite obnove zgrada potrebno je uključiti sve inženjerske struke u skladu s njihovim propisanim zadaćama i kompetencijama.

Nakon djelovanja potresa, osim trenutnih i vidljivih oštećenja konstrukcije, stare zidane zgrade dodatno su izgubile znatan dio svoje mehaničke otpornosti za prihvat novog potresnog opterećenja te je potreban međusobno usklađen inženjerski pristup, s naglaskom na protupotresnu otpornost, kako bi iste u nastavku ispunjavale svoju svrhu.

Očekuje se uključivanje u proces obnove brojnih ovlaštenih inženjera i arhitekata koji će korištenjem modernih inženjerskih metoda iznaći optimalna rješenja za svaki konkretni slučaj, uvažavajući tehničke, organizacijske i troškovne aspekte obnove, te ispravno konstruirati građevine sigurne na potres. Stručnjaci i znanstvenici koji prate i razvijaju najnovija znanstvena dostignuća u potresnom inženjerstvu te izvođači radova od kojih se očekuje uvažavanje svih tehnoloških rješenja, kao i uključivanje modernih tehnologija tamo gdje se to pokaže razumnim i ekonomičnim, dat će doprinos brzom povratu zgrada oštećenih ovim potresom u punu funkciju, sve uz uvažavanje zaštite kulturnih dobara.

Organizirana obnova prema Zakonu ima primarni i kratkoročni cilj osigurati zdravlje i živote ljudi koji oštećene zgrade koriste ili se nalaze u njihovoj blizini kao i spriječiti nastajanje daljnjih šteta, te sekundarni odnosno dugoročni cilj koji se odnosi na cjelovitu obnovu zgrada i urbanu obnovu Grada Zagreba.

1.2. POJMOVI

Osnovni pojmovi u smislu Zakona definirani su člankom 3. Zakona.

Osim u Zakonu definiranih pojmova u ovom Programu koriste se i sljedeći pojmovi:

Konstrukcija je sklop konstrukcijskih i nekonstrukcijskih elemenata zgrade koji moraju biti mehanički otporni i stabilni kako bi se osigurala otpornost, uporabljivost i trajnost zgrade.

Dimnjak je nekonstrukcijski element zgrade, u obliku vertikalnog ili približno vertikalnog kanala, koji služi za siguran i neometan odvod dimnih plinova, nastalih radom na dimnjak priključenog uređaja za loženje, u vanjsku atmosferu.

Konstrukcijski i nekonstrukcijski elementi zgrade imaju značenje određeno Tehničkom propisom za građevinske konstrukcije (»Narodne novine«, broj 17/17 i 75/20, u daljnjem tekstu: Tehnički propis).

Sredstva za konstrukcijsku obnovu, odnosno gradnju zamjenskih obiteljskih kuća, te uklanjanje uništenih zgrada uključuje: projektiranje, kontrolu projekata, stručni nadzor, izvođenje, operativnu koordinaciju i tehničko-financijsku kontrolu projekta.

1.3. NAČINI OBNOVE U POTRESU OŠTEĆENIH ZGRADA

Prema članku 16. Zakona oštećene zgrade, ovisno o njihovoj namjeni i stupnju oštećenja, obnavljaju se na sljedeće načine:

1. popravkom nekonstrukcijskih elemenata
2. popravkom konstrukcije
3. pojačanjem konstrukcije
4. cjelovitom obnovom konstrukcije
5. cjelovitom obnovom zgrade,

i to uz poštivanje sljedećih načela:

1. obnova oštećenih zgrada obavlja se odjednom ili u fazama

2. oštećene višestambene zgrade, poslovne zgrade, stambeno-poslovne zgrade i obiteljske kuće obnavljaju se popravkom nekonstrukcijskih elemenata, popravkom konstrukcije, odnosno pojačanjem konstrukcije u skladu s Tehničkim propisom, ako Zakonom nije propisano drukčije. Opisana konstrukcijska obnova zgrade uključuje: pripremne radove, radove demontaže i rušenja, zemljane radove, radove na obnovi konstrukcije zgrade, građevinske radove uz instalacije, završne zidarske radove, izolaterske radove na razinu prije potresa, krovopokrivačke radove, limarske radove, podne podloge, elektroinstalaterske radove, instalacije vodovoda i kanalizacije te instalacije grijanja i klimatizacije.

3. oštećene višestambene zgrade, poslovne zgrade, stambeno-poslovne zgrade i obiteljske kuće obnavljaju se cjelovitom obnovom zgrade ako to zatraži njezin vlasnik, odnosno njezini suvlasnici te ako se obvežu podmiriti razliku troškova između cjelovite obnove i obnove iz prethodne točke i za ispunjenje te obveze daju odgovarajuće osiguranje (npr. bankovnu garanciju).

4. oštećene višestambene zgrade, poslovne zgrade, stambeno-poslovne zgrade i obiteljske kuće koje su pojedinačno zaštićeno kulturno dobro obnavljaju se cjelovitom obnovom zgrade, osim njihovih posebnih dijelova (stanova, poslovnih prostora i drugih posebnih dijelova zgrade) u kojima se ne izvode završni građevinski radovi, osim završnih zidarskih radova

5. poslovni prostori i drugi posebni dijelovi višestambenih zgrada, poslovnih zgrada, stambeno-poslovnih zgrada i obiteljskih kuća namijenjeni obavljanju prosvjetne ili zdravstvene djelatnosti obnavljaju se cjelovitom obnovom zgrade do potpune građevinske uporabljivosti. Navedena razina obnove osim konstrukcijske obnove zgrade uključuje i završne građevinske radove bez ugradnje specijalističke opreme koja je potrebna za uporabu zgrade neke posebne namjene (npr. školske ploče, laboratorijska oprema medicinska oprema i sl.).

6. oštećene zgrade javne namjene obnavljaju se cjelovitom obnovom zgrade

7. popravak nekonstrukcijskih elemenata, popravak konstrukcije, pojačanje konstrukcije, cjelovita obnova konstrukcije i cjelovita obnova zgrade na temelju ovoga Zakona u smislu propisa o vlasništvu i drugim stvarnim pravima smatra se poslom redovite uprave.

Tijekom izrade elaborata ocjene postojećeg stanja i izrade projekata obnove ovlaštene osobe koje izrađuju elaborate/projekte (projektanti) obvezne su konzultirati se s vlasnicima/suvlasnicima oštećenih zgrada i prema potrebi s provoditeljem tehničko-financijske kontrole projekta.

Obnova konstrukcije zgrade provodi se u skladu s člankom 17. Zakona prema razinama obnove građevinskih konstrukcija iz Priloga III. Tehničkog propisa, kako slijedi:

Razina 2 – popravak konstrukcije

Razina 3 – pojačanje konstrukcije

Razina 4 – cjelovita obnova konstrukcije.

Razine obnove su izradili stručnjaci Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu, Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek te inženjeri iz Hrvatske komore inženjera građevinarstva i Hrvatskog inženjerskog saveza. U izradi razina obnove korištena su osim stručnih znanja i iskustva iz obnove u sličnim situacijama u nedavnim potresima u drugim državama.

Sukladno članku 17. stavku 2. Zakona, vlasnik, odnosno suvlasnici zgrade mogu u postupku donošenja odluke o obnovi zatražiti projektiranje i izvođenje pojačanja konstrukcije zgrade koja je iznad razine iz Tehničkog propisa, ako se obvežu podmiriti razliku troškova koji zbog toga nastanu i za ispunjenje te obveze daju odgovarajuće osiguranje.

Svaka zgrada obnovljena prema Zakonu će sukladno Zakonu imati seizmički certifikat zgrade koji se izrađuje kao sastavni dio projekta obnove razine 2 ili više iz Tehničkog propisa. Do razrade seizmičkog certifikata zgrade, za svaku obnovljenu zgradu prema Zakonu projektant u projektnoj dokumentaciji treba dati ocjenu potresne otpornosti zgrade

kojom se iskazuje omjer proračunske potresne otpornosti konstrukcije i potresne otpornosti konstrukcije prema nizu HRN EN 1998 i pripadnim nacionalnim dodacima.

1.4. UKLANJANJE I GRADNJA NOVE OBITELJSKE KUĆE

Obnova zgrada koja se provodi njihovim uklanjanjem i gradnjom novih obiteljskih kuća, provodi se uz poštivanje sljedećih parametara:

1. odluka o obnovi gradnjom nove obiteljske kuće može se donijeti za obiteljske kuće koje su izgubile svoju mehaničku otpornost i/ili stabilnost u toj mjeri da su urušene ili da njihova obnova nije moguća. Takva odluka se donosi nakon tehničko-financijske kontrole predloženog rješenja obnove.

2. uklanjanje uništene zgrade provodi se uz suglasnost vlasnika odnosno svih suvlasnika zgrade, u skladu s projektom za uklanjanje zgrade. U slučaju uklanjanja zgrade koja je kulturno dobro ili zgrade koja se nalazi unutar povijesne urbane cjeline Grada Zagreba mora se pribaviti suglasnost nadležnog tijela u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita i očuvanje kulturnih dobara.

3. odluka o obnovi donosi se uz poštivanje kriterija utvrđenih ovim Programom u odnosu na veličinu za izgradnju nove obiteljske kuće

4. u odluci o obnovi zgrade određuje se Projekt za građenje zamjenske obiteljske kuće, koji je izrađen u skladu kriterijima utvrđenim ovim Programom.

Ovim se Programom utvrđuje dokumentacija potrebna za provođenje postupaka povezanih s obnovom oštećenih zgrada.

1.5. PROVEDBA POSTUPKA JAVNE NABAVE ZA SUDIONIKE U OBNOVI

Odabir ugovaratelja (dalje u tekstu: sudionik u obnovi) u procesu obnove u potresu oštećenih zgrada (projektanata, revidenata, operativnih koordinatora i provoditelja tehničko-financijske kontrole projekata) Fond provodi u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi (»Narodne novine«, broj 120/16) i ovim Programom. Prema članku 58., stavak 2. Zakona, dok se ne osnuje Fond, navedene postupke će provoditi Ministarstvo.

Prije pokretanja postupka javne nabave za usluge projektiranja, kontrole projekata, operativne koordinacije i provođenja tehničko-financijske kontrole projekata naručitelj će provesti analizu tržišta. Analiza tržišta provodi se na način da se objavi poziv za iskaz interesa za sudjelovanje u obnovi. Poziv se objavljuje u svrhu pripreme nabave i informiranja gospodarskih subjekata o planovima i zahtjevima u vezi s nabavom. Analiza tržišta će se provesti općim pozivom, kako bi se dobio preliminarno popis zainteresiranih sudionika, a nakon analize tržišta će se objaviti dokumentacija o nabavi, za sklapanje neobvezujućeg okvirnog sporazuma. U okviru poziva za sklapanje neobaveznog okvirnog sporazuma provodi se raščlamba predmeta nabave po zonama i vrstama zgrada. Nakon provedenog sklapanja navedenih sporazuma, pristupa se mini-nadmetanjima, s obzirom da je prema prethodno sklopljenim sporazumima više gospodarskih subjekata moguće zainteresiranih za izradu konkretne tehničke dokumentacije za obnovu (sukladno Pravilniku o sadržaju i tehničkim elementima projektne dokumentacije obnove).

Uzimajući u obzir rezultate istraživanja tržišta i iskazanog interesa Fond provodi postupak javne nabave s namjerom sklapanja okvirnog sporazuma s više gospodarskih subjekata koji ne obvezuje na sklapanje pojedinačnih ugovora, te u kojem nisu utvrđeni svi uvjeti za sklapanje ugovora (»mini nadmetanje« 153. stavak 4. točka 3. Zakon o javnoj nabavi).

Odabir sudionika u procesu obnove u potresu oštećenih zgrada, za sudionike u obnovi (projektanata, revidenata, operativnih koordinatora i provoditelja tehničko-financijske kontrole projekata) Fond provodi u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi i ovim Programom.

Javna nabava za usluge projektiranja, kontrole projekata, operativne koordinacije i provođenja tehničko-financijske kontrole projekata provodi se na način da se raspisuje poziv za istraživanje tržišta kojim sudionici u obnovi iskazuju interes za sudjelovanje u obnovi. Poziv se objavljuje u svrhu provedbe ovoga Programa i stvaranja liste sudionika u obnovi koji će pod propisanim uvjetima pružati usluge projektiranja, kontrole projekata, operativne koordinacije i provođenja tehničko-financijske kontrole projekata.

Na temelju rezultata iskazanog interesa Fond provodi postupak javne nabave s neobvezujućim okvirnim sporazumom.

Sve relevantne informacije vezane uz provedbu obnove zgrada oštećenih potresom predviđeno je kontinuirano objavljivati na elektroničkoj platformi vezano za obnovu ili na mrežnim stranicama Ministarstva. Informacije će uvijek biti ažurne, transparentne i potpune.

2. LOKACIJA PODRUČJA NA KOJEM SE PROVODE MJERE OBNOVE ZGRADA

Lokacija područja na kojem se provode mjere obnove zgrada po ovom Programu je područje Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije, pogođeno potresom, određena je Zakonom.

3. PODJELA LOKACIJE PODRUČJA NA KOJEM SE PROVODE MJERE NA ZONE

Ukupno je u Gradu Zagrebu na dan 15. lipnja 2020. godine prijavljeno 5487 oštećenih zgrada kategorija uporabljivosti: neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja, neuporabljivo zbog oštećenja, privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled i privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije (napomena: podaci prema dopisu Grada Zagreba s naznakom da će podatke pročistiti do kraja 2020.).

U Krapinsko-zagorskoj županiji je na dan 15. lipnja 2020. godine ukupno prijavljeno 81 oštećenih zgrada, a u Zagrebačkoj županiji 40 oštećenih zgrada kategorija uporabljivosti: neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja, neuporabljivo zbog oštećenja, privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled i privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije.

Lokacija područja provedbe Zakona podijelit će se na zone obuhvata obnove koje su uvjetovane organizacijsko-tehničkim parametrima ovoga Programa, namjenom i stupnjem oštećenja zgrada te teritorijalnom podjelom područja obnove.

Prikaz broja prijava oštećenih zgrada po gradskim četvrtima Grada Zagreba (na dan 15 . lipnja 2020. g.)
izvor: https://gdi-training.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid3cdcb59f1246f7b4b1abd7275f9712

Kategorija uporabljivosti	Broj prijava po gradskim četvrtima
Donji grad	
Neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja	55
Neuporabljivo zbog oštećenja	111
Privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled	354
Privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije	594
UKUPNO:	**1114**
Gornji grad – Medveščak	
Neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja	21
Neuporabljivo zbog oštećenja	131
Privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled	350
Privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije	421
UKUPNO:	**923**
Donja Dubrava	
Neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja	2
Neuporabljivo zbog oštećenja	12
Privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled	41
Privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije	34
UKUPNO:	**89**
Gornja Dubrava	
Neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja	16
Neuporabljivo zbog oštećenja	215
Privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled	345
Privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije	243
UKUPNO:	**819**
Maksimir	
Neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja	16
Neuporabljivo zbog oštećenja	134
Privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled	374
Privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije	310
UKUPNO:	**834**
Podsljeme	
Neuporabljivo zbog vanjskih utjecaja	17
Neuporabljivo zbog oštećenja	133
Privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled	282
Privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije	221
UKUPNO:	**653**
Novi Zagreb – istok	
Neuporabljivo zbog oštećenja	1
Privremeno neuporabljivo – potreban detaljni pregled	8
Privremeno neuporabljivo – potrebne mjere hitne intervencije	3
UKUPNO:	**12**